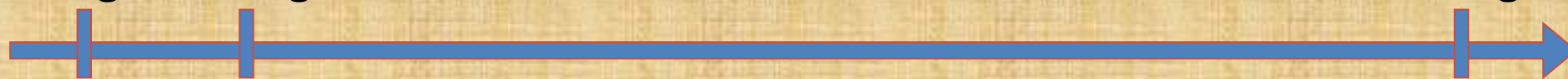

Bizantijas civilizācija

395. g.

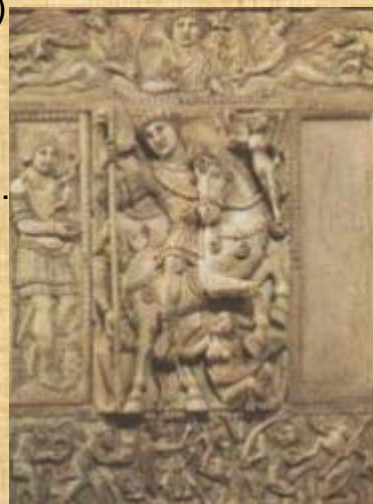
476.g.

1453. g.

Romas imperators Teodosijs sadalīja Romas impēriju dēliem Honorijam un Arkādijam. Arkādijs kļuva par Austrumromas impērijas valdnieku un apmetās dzīvot Konstantinopolē.

Rietumromas impērija sabruka, savukārt Austrumromas impērijas (Bizantijas) valdnieki vēl 1000 gadus savu valsti dēvēja par Romas impērijas mantinieci.

Imperators. Ziloņkaula grēbums

Turki iekaroja Konstantinopoli, gāja bojā pēdējais Bizantijas imperators.

Literatūra

Mācību literatūra (skolēniem)

- Klišāns V. Vēsture vidusskolai. I daļa. Rīga, 2002.
- Pasaules civilizācijas. 2.sējums Viduslaiki. Rīga, 1999.
- Rubenis. A. Viduslaiku kultūra Eiropā. Rīga: Zvaigzne ABC, 2002.
- Vēsture pamatskolai viduslaiki. Rīga, 2010.

Mācību literatūra (skolotājiem)

- Pasaules vēsture vidusskolai. I daļa. Rīga, 2000.
- Pasaules vēsture vidusskolai. I daļa. Hrestomātija. Rīga, 2000.
- Deiviss N. Eiropas vēsture. Rīga: Jumava, 2009. 234.-487.lpp.
- Каждан А. П. Византийская культура (X—XII вв.) Москва, 1968.

Tēmas

I Bizantijas impērija

II Bizantijas mantojums

Kristus Pantokrators

http://de.wikipedia.org/w/index.php?title=Datei:Christ_Pantokrator,_Cathedral_of_Cefal%C3%B9,_Sicily.jpg&filetimestamp=20081109110721

**Kirils un Metodijs.
Ikona**

http://slovo.isu.ru/gallery/kirill_mephodiy.htm

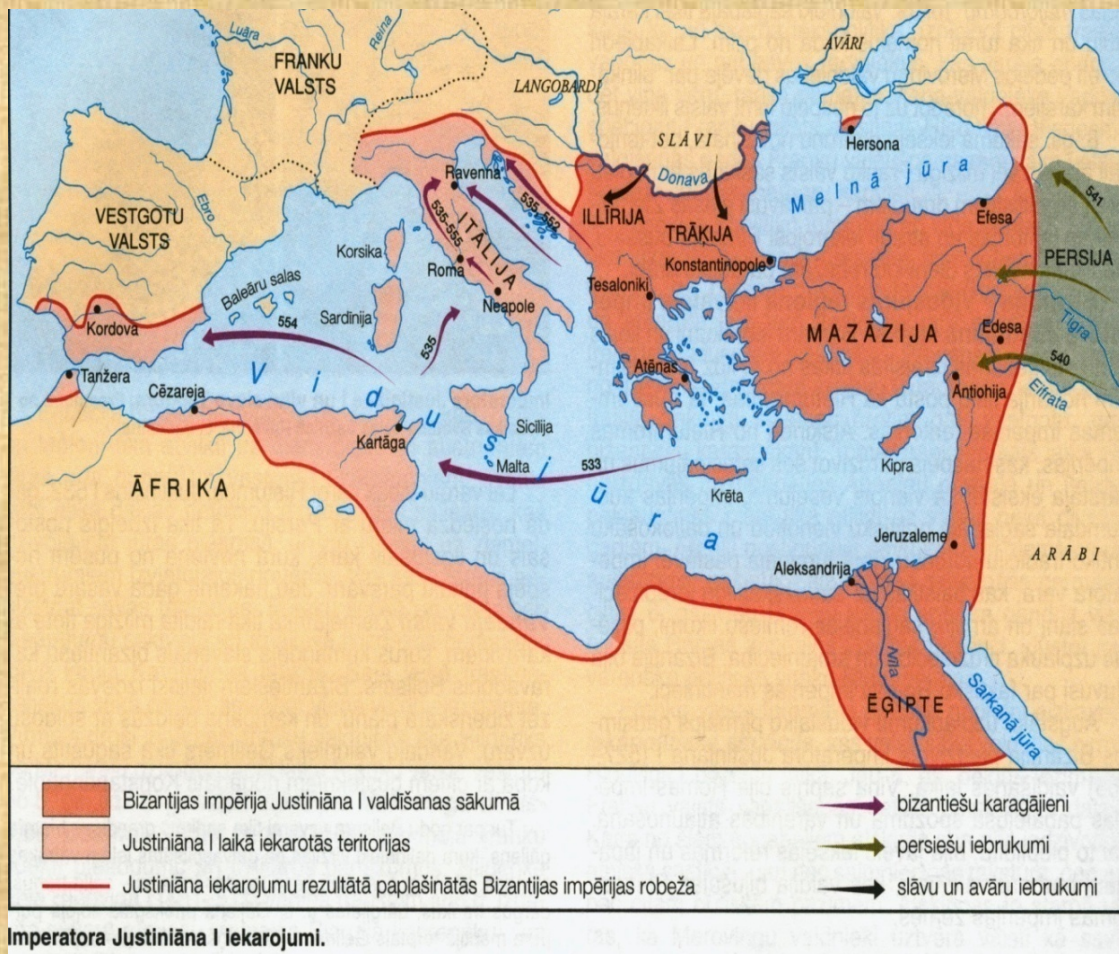

**Krievzemes kristīšana.
Ikona**

<http://www.cirota.ru/forum/view.php?subj=32581&fullview=1&order=>

Bizantijas impērija

Imperatora Justiniāna I iekarojumi

Uzdevumi:

- Kuras Romas impērijas zemes imperators Justiniāns iekaroja, kuras – neatguva?
- Kādas tautas iebruka Bizantijā tās pastāvēšanas laikā? Kādi bija šo iebrukumu rezultāti un sekas?

Imperatora Justiniāna I iekarojumi.

Bizantijas armija

“Kā ķermenim vajadzīga galva, tā valstij armija: no tā [kāda ir armija] .. mainās viss, un kas par to [armiju] nerūpējas, tas grēko pret personīgo labklājību..

.. Un tā Mēs (imperators) apstiprinām jau agrāk nerakstītu tradīciju nostiprināto: un tieši to, ka karavīri (stratioti) nedrīkst pārdot to saimniecību, kuras dēļ tie pilda kara dienestu.. viņiem tā jā saglabā neatsavināta un jānodod saviem mantiniekiem jebkādā likumīgā veidā, bet ar pienākumu pildīt dienestu.”

Purēns V. Pasaules vēsture pamatskolai, 2.d. Viduslaiki.- Rīga: RAKA, 2003.- 18. lpp.

Izlasiet tekstu un atbildiet uz jautājumiem!

- ✓ Kā imperators vērtē armijas nozīmi valstī?
- ✓ Kādi notikumi Bizantijas vēsturē pierāda spēcīgas armijas nepieciešamību?
- ✓ Salīdziniet armijas formēšanas principus Bizantijā un Rietumeiropā viduslaikos!
Izvērtējiet to efektivitāti!

Justiniāns I

Bizantijas impērijā imperatorus izraudzījās armija, bet apstiprināja *senāts* – ietekmīgāko Bizantijas pilsoņu padome. Justiniāns I valdīja no 527. līdz 565. gadam. Centās atgūt Romas impērijas zemes, Justiniāna I valdīšanas laikā Bizantija aizņēma vislielākās teritorijas valsts pastāvēšanas vēsturē Romiešu likumu krājuma izveide – “Justiniāna kodekss”. Justiniāns I nostiprināja kristīgo baznīcu.

Sv. Sofijas katedrāle/ <http://www.ebaznica.lv/?p=691>

**Sv. Sofijas katedrāle Konstantinopolē
(mūsdienās – Stambula), uzcelta Justiniāna I
valdīšanas laikā**

Uzdevums:

➤ Kāpēc Sv. Sofijas katedrāli mūsdienās ieskauj minareti?

Valsts un baznīca

Justināns I nostiprināja kristīgo baznīcu. Baznīca valstī veica sociālo darbu – uzturēja slimnīcas, patversmes, dalīja maizi trūcīgajiem. Imperators slēdza grieķu filosofu skolas, zinātne attīstījās tikai baznīcas vadībā.

<http://www.crystalinks.com/byzantine.html>

Imperators Justiniāns I savu pavalstnieku vidū

Apskatiet attēlu un atbildiet uz jautājumiem:

- Kāda ir laicīgās un garīgās varas loma Bizantijas impērijā?
- Salīdziniet ar Rietumeiropas valstīm!
- Raksturojiet valdnieka lomu sabiedrībā?

Bizantijas mantojums

Pareizticība

1054. gadā notika kristīgās baznīcas šķelšanās:
izveidojās **katoliskā** un **pareizticīgā** baznīca.

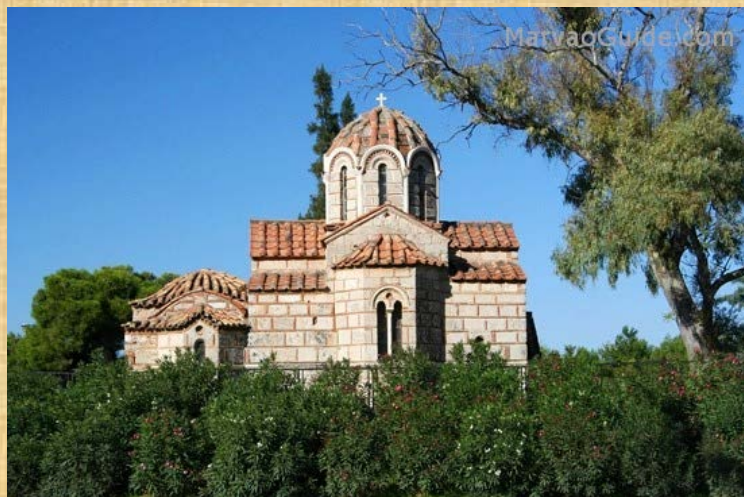
	Katoliskā baznīca	Pareizticīgā baznīca
Reģions	Rietumeiropa	Bizantija
Baznīcas galva	Romas pāvests	Konstantinopoles patriarhs
Baznīcas valoda	Latīņu	Grieķu

Bizantijas kultūras mantojums

Krusta – kupola celtnes

Ikonas – pareizticīgo svētbildes

<http://marvaoguide.com>

Krusta – kupola baznīca Atēnās

http://lv.wikipedia.org/wiki/Att%C4%93ls:Aios_Georgios_icon.jpg

Sv. Juris bizantiešu ikonā

Maskava - trešā Roma

Par valsts rašanos Krievzemē ir divi viedokļi:

➤ Dņepras upes krastā dzīvojuši rusu tauta, tā apvienojusi slāvus un devusi Krievzemei nosaukumu – Rusa jeb Rosija;

➤ Slāvu dzimtas karojušas savā starpā, tāpēc aicinājušas varjagus, vārdā rosus, lai viņi nodibina valstis. Varjags Rjuriks kļuvis par kņazu Novgorodā, bet viņa pēctecis kņazs Oļegs 882. gadā pakļāvis arī Kijevu un radījis vienotu valsti.

□ 988. gadā kņazs Vladimirs pieņēma kristīgo ticību no Bizantijas, izveidojās sava pareizticīgā baznīca ar patriarhu priekšgalā.

□ 13. gs. Krievzemes iedzīvotāji piedzīvoja mongoļu iebrukumu un pakļautību.

□ 1325. gadā uz Maskavu pārcēlās Krievzemes patriarhs.

<http://lv.wikipedia.org/wiki/Att%C4%93ls:Palaiologos-Dynasty-Eagle.svg>

**Bizantijas ģerbonis
Paleologu dinastijas
laikā**

http://lv.wikipedia.org/wiki/Att%C4%93ls:Coat_of_Arms_of_the_Russian_Federation.svg

**Krievijas Federācijas
ģerbonis**

Kņazs Ivans III (valdīja no 1462. līdz 1505. gadam) pabeidza Krievijas apvienošanu. Viņš apprecēja pēdējā Bizantijas imperatora brāļameitu un pasludināja sevi par Bizantijas (Romans impērijas) mantinieku. Ivans III piešķīra sev Romas imperatora titulu cēzars, kuru Krievijā izrunāja kā cars un kā varas zīmi lietoja romiešu divgalvaino ērgli.